

**“FILOLOGIK KOMPARATIVISTIKA VA
TARJIMASHUNOSLIK MASALALARI”**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
2025-yil, 12-13-noyabr

**“PROBLEMS OF COMPARATIVE
PHILOLOGY AND TRANSLATION
STUDIES”**
international scientific and practical conference
November 12-13, 2025

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI
UNIVERSITETI

TARJIMA NAZARIYASI VA AMALIYOTI KAFEDRASI

**“FILOLOGIK KOMPARATIVISTIKA VA
TARJIMASHUNOSLIK MASALALARI”**

mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya to‘plami

2025-yil, 12-13-noyabr

THE MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND
INNOVATIONS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

ALISHER NAVO‘I TASHKENT STATE UNIVERSITY
OF UZBEK LANGUAGE AND LITERATURE

THE DEPARTMENT OF “TRANSLATION THEORY AND PRACTICE”

Proceedings of the International Scientific and Practical Conference titled

**“PROBLEMS OF COMPARATIVE PHILOLOGY
AND TRANSLATION STUDIES”**

November 12-13, 2025

Tashkent – 2025

UO‘K 845.711.05

KBK 133.585.3 “Filologik komparativistika va tarjimashunoslik masalalari” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya to‘plami. – Toshkent, 2025. – 889 b.

ISBN 978-9910-8871-6-1

Mas’ul muharrir:
Shuhrat SIROJIDDINOV

akademik

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti rektori

Tahrir hay’ati:

Nozliya Normurodova (O‘zbekiston), Zuhridin Isomiddinov (O‘zbekiston), Elizabetta Ragagnin (Italiya), Gabriela Shtoecli (Shveytsariya), Qosimboy Mamurov (O‘zbekiston), Sayed Mohamed Ahmad Korayem (Misr), Uzoq Jo‘raqulov (O‘zbekiston), Gulnoz Xalliyeva (O‘zbekiston), Yurgen Yakob Beker (Germaniya), Kemal Yavuz Ataman (Turkiya), Xurram Raximov (O‘zbekiston), Natalya Filimonova (Rossiya), Nedim Bakirci (Turkiya), Farhad Rahimi (Eron), Xayrulla Hamidov (O‘zbekiston), Elmira Adilbekova (Qozog‘iston), Sag‘inbek O‘rinboev (Qirg‘iziston), Zulxumor Xolmanova (O‘zbekiston), Mahmadiyor Asadov (O‘zbekiston), Ziyodaxon Teshaboyeva (O‘zbekiston), Dilnavoz Yusupova (O‘zbekiston), Islomjon Yakubov (O‘zbekiston), Nargiza Rashidova (O‘zbekiston), Sabohat Qahharova (O‘zbekiston), Hafiza Qo‘chqorova (O‘zbekiston,) Nigora Sulaymonova (O‘zbekiston), Dilafruz Muhammadiyeva (O‘zbekiston), Dostonbek Ahmadov (O‘zbekiston), Dilnoza Shonazarova (O‘zbekiston).

Mazkur xalqaro konferensiya materiali filologik komparativistika va tarjimashunoslikning dolzarb nazariy hamda amaliy masalalarini zamonaviy ilmiy yondashuvlar asosida yoritishga bag‘ishlanadi. To‘plamda turli milliy adabiyotlar, tillar va madaniyatlar o‘rtasidagi o‘zaro ta’sir, adabiyotlararo aloqalar, qiyosiy-tipologik va qiyosiy-genetik tadqiqotlar, badiiy va maxsus matnlarni tarjima qilish muammolari, tarjima strategiyalari va ekvivalentlik masalalari tahlil qilinadi. Shuningdek, konferensiya materiallarida tarjima nazariyasining zamonaviy konsepsiyalari, tarjimon kompetensiyasini shakllantirish, tarjimoni o‘qitish metodikasi, madaniyatlararo kommunikatsiya hamda globallashuv sharoitida tarjimaning ijtimoiy-madaniy ahamiyati kabi masalalar keng yoritiladi. Ilmiy maqolalar filologik komparativistika va tarjimashunoslik sohalarida faoliyat yuritayotgan olimlar, tadqiqotchilar, doktorantlar, magistrantlar hamda talabalar uchun mo‘ljallangan bo‘lib, fanlararo integratsiyani kuchaytirishga hamda nazariya va amaliyot uyg‘unligini ta’minlashga xizmat qiladi.

Mualliflar qarashi va asarlar nomlaridagi imlo tahririyat nuqtayi nazaridan farqlanishi mumkin.

To‘plam Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti Ilmiy-texnik kengashining 2025-yil 17-dekabrda 6-sonli yig‘ilish qaroriga asosan nashrga tavsiya etilgan.

UO‘K 845.711.05

KBK 133.585.3 Proceedings of the International Scientific-Practical Conference on the topic “Problems of comparative philology and translation studies”. – Tashkent, 2025. – 889 p.

ISBN 978-9910-8871-6-1

Editor-in-Chief:

Shuhrat SIROJIDDINOV

Academician

Rector of Alisher Navo'i Tashkent State University of Uzbek Language and Literature

Editorial Board:

Nozliya Normurodova (Uzbekiston), Zuhridin Isomiddinov (Uzbekiston), Elizabetta Ragagnin (Italy), Gabriela Stöckli (Switzerland), Qosimboy Mamurov (Uzbekiston), Sayed Mohamed Ahmad Korayem (Egypt), Uzok Djoraqulov (Uzbekiston), Gulnoz Khallieva (Uzbekiston), Jürgen Yakob Beker (Germany), Kemal Yavuz Ataman (Turkiye), Khurram Rakhimov (Uzbekiston), Natalya Filimonova (Russia), Nedim Bakirci (Turkiye), Farhad Rahimi (Iran), Khayrulla Hamidov (Uzbekiston), Elmira Adilbekova (Kazakhstan), Sag‘inbek O‘rinboev (Kyrgyzstan), Zulxumor Xolmanova (Uzbekiston), Mahmadiyor Asadov (Uzbekiston), Ziyodakhon Teshaboyeva (Uzbekiston), Dilnavoz Yusupova (Uzbekiston), Islomjon Yakubov (Uzbekiston), Nargiza Rashidova (Uzbekiston), Sabohat Qahharova (Uzbekiston), Hafiza Qo‘chqorova (Uzbekiston,) Nigora Sulaymonova (Uzbekiston), Dilafruz Muhammadiyeva (Uzbekiston), Dostonbek Akhmadov (Uzbekiston), Dilnoza Shonazarova (Uzbekiston).

This international conference articles are dedicated to illuminating the current theoretical and practical issues in philological comparativistics and translation studies based on the modern scientific approaches. The collection analyzes of mutual influences between different national literatures, languages and cultures; interliterary connections; comparative-typological and comparative-genetic studies; the issues of translating literary and specialized texts; translation strategies and problems of equivalence. Furthermore, the conference materials extensively cover the topics such as: contemporary concepts in translation theory, the formation of a translator competence, methodologies for teaching translation, intercultural communication and socio-cultural significance of translation in the context of globalization. The given scientific articles are intended to scientists, researchers, doctoral students, master’s students and undergraduate students who actively working in the fields of philological comparativistics and translation studies and they serve to strengthen interdisciplinary integration as well as to ensure the harmony between theory and practice.

The views expressed in the articles do not necessarily reflect those of the editorial board.

The publication was recommended by the Scientific and Technical Council of Alisher Navo'i Tashkent State University of Uzbek Language and Literature on December 17, 2025.

KITOBXON OLDIDA MAS’ULIYAT

Shermurod Subhon,

O‘zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti o‘qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada turk yozuvchisi O‘rxon Pamuqning “Istanbul: xotiralar va shahar” asarining o‘zbek tiliga qilingan tarjimasi tahlil qilinadi. Muallif tarjima matnida uchraydigan grammatik, leksik va uslubiy xatolarni misollar orqali ko‘rsatadi hamda ularning asar badiiyligi va o‘qilishiga salbiy ta‘sirini ochib beradi. Shuningdek, turk va o‘zbek tillarining tuzilishidagi farqlar, frazeologik birliklar, ism va joy nomlarining mantiqiy mosligi, madaniy tafovutlar masalalari yoritilgan. Maqolada tarjimonlikda badiiy tafakkur, til madaniyati va milliy ruh uyg‘unligining ahamiyati ta’kidlanadi.

Kalit so‘zlar: *tarjima, O‘rxon Pamuq, Istanbul, badiiy tafakkur, tarjima xatolari, til madaniyati, turk tili, o‘zbek tili, madaniy moslashuv.*

Abstract. This article analyzes the Uzbek translation of Turkish writer Orhan Pamuk’s “Istanbul: Memories and the City.” The author identifies and examines grammatical, lexical, and stylistic errors in the translation, demonstrating how they affect the artistic quality and readability of the text. The study also discusses structural differences between Turkish and Uzbek, the translation of idioms, names, and cultural nuances. It emphasizes the importance of artistic sensibility, linguistic accuracy, and cultural adaptation in literary translation.

Keywords: *translation, Orhan Pamuk, Istanbul, artistic thinking, translation errors, language culture, Turkish language, Uzbek language, cultural adaptation.*

Ulug‘ shoir Maqsud Shayxzoda tomonidan turk tili – asliyatdan tarjima qilingan “65 she’r” (1962) to‘plamiga yozib bergan so‘zboshisida Nozim Hikmat o‘zbek kitobxonining badiiy saviyasiga bo‘lgan hurmat-ehtiromini shunday e’tirof etadi: “O‘zbek she’r o‘quvchisining didi yuksakdir. Bularning barchasini bilaman, bilganim uchun ham uning qarshisiga yuragimni hovuchlab chiqmoqdaman”.

Darhaqiqat, o‘ziga xos dunyoqarashi-yu keskin fikrlari bilan dunyo jamoatchiligi diqqat e’tiborini tortgan, atrofida hanuz turli ziddiyatli mulohazalar bildirilayotgan murakkab taqdir egasi turk yozuvchisi O‘rxon Pamuqning aftobiografik “Istanbul: xotiralar va shahar” romani tarjimasi “Jahon adabiyoti” jurnalining o‘tgan yilgi oktyabr-dekabr hamda 2009-yilning yanvar oyi sonlarida chop etilishi ko‘pchilik qatori meni ham quvontirdi. Chunki Shvesiya Qirolligi akademiyasi matbuot anjumanida aytib o‘tilganidek: “Ona shahrining mungli ruhiyatini aks ettirishda madaniyatlar o‘rtasidagi tafovutlarning yangi jilolarini kashf etgan” muallifning xalqaro nufuzli Nobel mukofotiga loyiq ko‘rilgan mazkur romanini o‘zbek tilida o‘qishni ko‘pdan beri orzu qilib yurardim. Ayniqsa, mazkur tarjima sobiq sho‘rolar tuzumi davridayoq “Hozirgi zamon turk she’riyati” (1980) tarjimalar to‘plami hamda “Asr ovozi” (1988) to‘plamlaridan joy olgan jahon she’riyati namunalari qilgan nafis tarjimalari bilan o‘zbek she’r muhiblarining e’tiborini qozongan shoir Miraziz A’zam tomonidan amalga oshirilganini bilib, ko‘nglimda tag‘in bir iliqlik paydo bo‘ldi. Bunday ulkan ishga jazm etgan muhtaram adibimizning jur‘atiga tahsin o‘qigan holda, xolis niyat bilan tarjima mutolaasiga kirishdim. Biroq, afsuski, mening bu quvonchim uzoqqa cho‘zilmadi. Sababi... To‘g‘ri, men tarjimashunos emasman, ammo o‘zbek hamda turk filologiyasi bo‘yicha olgan sabog‘im hurmati tarjimada yo‘l qo‘yilgan ko‘plab xato va kamchiliklardan ko‘z yumishni ham ma’qul topmadim.

Avvalo, shuni aytib o‘tsak: ehtimol, qardosh yoki chet el she’riyati namunalarini tarjima qilganda, imkon qadar matn vazni va ohangini saqlab qolib, ma’lum darajada tahsinga sazovor bo‘lish mumkindir, ammo muayyan bir nasriy asar tarjimasiga qo‘l urilganda bunday yo‘l bilan olqishga umidvor bo‘lishning sira iloji yo‘q. Chunki nasriy asar tarjimasida asl matn tili tarjima tilining adabiy normalari, grammatik qonun-qoidalariga to‘la bo‘ysundiriladi. Aks holda, na asl matn jozibasiga, na

tarjima qilinayotgan til nafosatiga erishib bo‘ladi. Qolaversa, xoh nazmiy, xoh nasriy bo‘lsin, har qanday asar tarjimasi ham san‘at, to‘g‘rirog‘i, ijod mahsuli hisoblanadi. Unga ana shu nuqtai nazardan yondashilmas ekan, ko‘zlangan maqsadga erishish dushvor.

“Istanbul: xotiralar va shahar” romani tarjimasi, afsuski, deyarli dastlabki, qoralama holatda, ya‘ni so‘zma-so‘z qanday o‘g‘irilgan bo‘lsa, shundayligicha tahrir qilinmay nashr etilgan. Oqibatda o‘zbek tili grammatik qonun-qoidalari, adabiy til me‘yorlaridan yiroq turk tili grammatikasiga xos so‘z birikmalari, izofa va fe‘l zamonlari qo‘shimchalari, jumla qurilishining aynan qo‘llanilishi, bir so‘zning sinonimi bo‘la turib qayta-qayta takrorlanishi kabi ko‘plab kamchiliklarga yo‘l qo‘yilganini ko‘ramiz.

So‘zimizning isboti sifatida tarjimaning ilk jumllariga e‘tiborni qaratsak:

“Istanbul ko‘chalarining ichkarisidagi yerda, biznikiga o‘xshagan bir boshqa uyda qosh-ko‘zidan tortib og‘zi-burnigacha hamma a‘zosi bilan mening o‘xshashim, egizim, hatto xuddi o‘zimday bir boshqa O‘rxon yashashiga bolalikdan boshlab uzoq yillar aqlimning bir chekkasida inonib yurdim. Bu fikr ilk bora qaerdan va qanday qilib menga kelib qolganini eslayolmayman”.

Bizningcha, ushbu jumllarni, jilla qursa, quyidagicha tahrir qilishga zarurat bor:

“Istanbul ko‘chalarining birida biznikiga o‘xshash boshqa bir uyda qoshu ko‘zidan og‘zi-burnigacha hamma a‘zosi menikiga mengzagan, egizim, hatto xuddi o‘zimday bir boshqa O‘rxon istiqomat qilishiga bolaligimdan beri uzoq yillar inonib yashadim. Bu fikr xayolimga ilk bora qaerdan va qanday kelib qolganini eslay olmayman”.

Boshqa bir o‘rinda ham xuddi shunday uslubiy xatolikka yo‘l qo‘yilgan:

“Qor bolaligim Istanbulining ayrilmas bir qismi edi”.

Ushbu jumla *“Qor Istanbulda kechgan bolaligimning ayrilmas bir parchasi edi”* tarzida tarjima yoxud tahrir qilinganda to‘g‘rirog‘ bo‘larmidi.

Mutarjim jurnalning 2008-yil oktyabr sonida bosilgan qismida turkcha *masa* so‘ziga shunday izoh beradi: *“Maso – arabcha so‘z bo‘lib, “stol” ma‘nosida ishlatiladi”.*

Holbuki, *masa* – yunoncha so‘z bo‘lib, turkchada hammasa tarzida yoziladi va talaffuz etiladi. Shuningdek, tarjimon yuqoridagi izohda mazkur so‘zning o‘zbek tilida faol qo‘llanadigan muqobili garchi *stol* ekanligiga ishora qilsa-da, biroq tarjimada ko‘p o‘rinlarda negadir aynan maso shaklini qo‘llab tag‘in bir xatolikka yo‘l qo‘yadi.

Turk udumiga ko‘ra, xotin kishining eriga: *“Ko‘rdingmi, Oydin nima deganiga qara”* qabilida murojaat etishi tabiiy hol hisoblanadi. O‘zbek mentalitetiga yot bo‘lgan bunday murojaatning tarjimada aynan o‘g‘irilgani noo‘rindir.

“Istanbul: xotiralar va shahar” romanining asliyatini bilan o‘zbek tilidagi tarjima matni qiyoslanganda, turk tilidagi juda ko‘p so‘zlar o‘zbek tiliga xato tarjima qilinganining guvohi bo‘lamiz. Misol uchun, turk tilida xavotir, qiziqish, istak, xohish ma‘nolarini bildiruvchi merak so‘zining o‘zbek tiliga maroq; ziyoli, ma‘rifatli ma‘nolarini bildiruvchi aydin so‘zining o‘zbek tiliga oydin; ko‘nikmoq, odatlanmoq, o‘rganib qolmoq ma‘nolarini bildiruvchi alishmak so‘zining o‘zbek tiliga olishmoq deb, ya‘ni asl ma‘nolari chetda qolib, xato bir tarzda o‘g‘irilishi; shuningdek, vulqon ma‘nosini bildiruvchi yanardağ so‘zining o‘zbek tiliga tushunarsiz yonartog‘; nur, yorug‘lik, chiroq ma‘nolarini bildiruvchi ıřık so‘zining o‘zbek tiliga ishiq; qishloq ma‘nosini bildiruvchi köy so‘zining o‘zbek tiliga ko‘y; engil, oson ma‘nolarini bildiruvchi hafif so‘zining o‘zbek tiliga xafif; omborxon ma‘nosini bildiruvchi depo so‘zining o‘zbek tiliga depo; hushtak, signal ma‘nolarini bildiruvchi düdük so‘zining o‘zbek tiliga duduk tarzida, ya‘ni tarjima qilinmay aynan “o‘g‘irilishi” tarjima saviyasining yanada pasayishiga olib kelgan.

Darvoqe, frazeologik ibora, turg‘un birikma, maqollar, juft so‘zlar har bir tilning o‘ziga xosligini ta‘minlovchi unsurlar hisoblanadi. Turk tilida siyah beyaz: qora-oq shakliga ega bo‘lgan juft

soʻzning oʻzbek tilidagi muqobili oq-qora boʻlishiga qaramay, asarda 5-boʻlimning nomi hisoblangan hamda sahifalarda 57 bor takrorlangan ushbu juft soʻz tarjimada ham teskari: qora-oq holida oʻgirilgan.

Romanning turk tilidagi matnida sifatdan oldin qoʻllanilib, kuchaytiruv hosil qilgan ne-naqadar soʻzining oʻzbek tiliga na – inkor yuklamasi holida tarjima qilinishi oqibatida jumladagi asl maʼno jiddiy oʻzgarishga uchragan:

“Gʻarblik kuzatuvchining shaharni teran bir tarzda tanqid (aslida tadqiq – Sh. S.) qilib yerga urgan maqolasini unga qoʻshilib oʻqish istagi menda ham bordir va bu turdagi maqolalarni oʻqimoq Istanbulning na goʻzal, na gʻalati, na hayratlanarli va oʻziga xos bir joy ekanligini takrorlab turgan Pier Loti kabi yozuvchilarni oʻqishdan koʻra zavqliroqdir”.

Tarjimada ism va joy nomlari yozilishida ham qatʼiy bir izchillik, tartibga amal qilinmagan: Asl matndagi tarixiy shaxslar: Tanpinar – Tanpinarni Tongpinar; Yavuz – Yovuzni Yavuz; Bayar – Bayarni Boyor deb, yoki tarixiy obida Ayasofya – Ayasofiyani bir oʻrinda Ayo-Sofiya, boshqa bir oʻrinda esa Ayya-Sofiya koʻrinishida oʻgirishga qanday hojat bor ekan?

Xullas, har qanday asarning oʻqilishi ravon, jumalari badiiylikka, ekspressiv boʻyoqdorlikka ega boʻlgandagina kitobxonni oʻz ortidan yetaklay oladi. Bu talab tarjima asarlari uchun ham asosdir. Aks holda, “surnaychidan bir puf” qabilida ish koʻrib, oʻquvchini aro yoʻlda qoldirishdan hech qanday naf yoʻq.

Yozishni hayotining asosiy mazmuni deb bilgan Oʻrxon Pomuqning barcha muxlis-u muxoliflari tomonidan yakdillik bilan eʼtirof etilgan eng muhim yutugʻi – adib qanday mavzuga qoʻl urmasin, tildan nihoyatda ustalik bilan foydalanib, asarga joziba baxsh etishidir. Asarlari jahonning qirqdan ortiq tillariga qayta-qayta tarjima qilinib, bir qancha xalqaro nufuzli sovrinlarga noil koʻrilishining sabablaridan biri ham shunda. Tarjimada ana shu jihatlarga eʼtibor qaratilganda nur ustiga nur boʻlardi.

MUNDARIJA		
I SHO‘BA. TARJIMASHUNOSLIKNING DOLZARB MASALALARI		
1.	Zuhriddin ISOMIDDINOV. Bizdagi tarjima muammolari	5
2.	Uzoq JO‘RAQULOV. O‘zbek tarjimachiligi istiqbollari	9
3.	Xurram RAHIMOV. Alisher Navoiyning “Munojot” asari tarixi, tabdili va tarjimalari xususida	14
4.	Олимджон КАСИМОВ, Мартаба СУЛТОНЗОДА. Некоторые лингвистические особенности перевода лексем «Шахнаме» на русский язык	17
5.	Ne‘matilla OTAJONOV. Eiji Mano – boburshunos olim	22
6.	Rukhsana IFTIKHAR. Beautification of Mughal women	26
7.	Наталья ФИЛИМОНОВА. Возможности перевода при работе иностранных учащихся с художественным текстом: начальный этап изучения русского языка	30
8.	Kosimboy MAMUROV, Nargiza TILAKOVA Functional syntax and mystical semantics: correlating syntaxemes with sufi concepts in Alisher Navai’s Uzbek and English ghazals	34
9.	Xayrulla HAMIDOV. Muslimbek Yo‘ldoshevning tarjimonlik mahorati	38
10.	Ирода СИДДИКОВА. К вопросу взаимосвязи психолингвистики и художественного перевода	43
11.	Xayrulla HAMIDOV, Zulfizarxon QORAXO‘JAYEVA. Nafisiyning “Jannatning yarim yo‘lida” asaridagi personaj portretining tarjimada berilishi	46
12.	Абдумажид МАДРАИМОВ, Аскарый МАДРАИМОВ. Вопросы перевода научного наследия Захириддина Мухаммада Бабур и традиция перевода в библиотеке Акбара в XVI веке	51
13.	Supriya BANERJEE, Iroda UMAROVA Reimagining classics: Tagore, translation and the global reader	54
14.	Ziyodaxon TESHABOYEVA. “Boburnoma”da milliy-madaniy xususiyatli til birliklar va ularning inglizcha tarjimalari	58
15.	Zulhumor MIRZAEVA. Politics under the mask of poetics: Chulpon’s translations in the 1920s-1930s	62
16.	Abdumajid MAMADALIYEV. Badiiy matn tarjimasida milliy koloritni ifodalash muammosi	72
17.	Muhammadjon ABDUVALIYEV. Sinxron tarjimashunoslikning zamonaviy masalalari	74
18.	Мұратбек БАҒИЛА, Кәмшат АЙМАҒАМБЕТОВА. Қазақ тілін оқыту әдістемесінің жаңа парадигмалары	80
19.	Shermurod SUBHON. Ijodiy kengashlarda	84

20.	Shermurod SUBHON. Kitobxon oldida mas’uliyat	97
21.	Murtazo SAYDUMAROV, Mahmudaxon SAYDUMAROVA. O‘zbek adabiyotining ilk romani tarjimalarida lingvomadaniy xususiyatlar va semantik o‘zgarishlar	100
22.	Mahmadiyor ASADOV. Tarjima – qiyosiy adabiyotshunoslikning tadqiqot obyekti	107
23.	Toshtemir ALIMOV. Gender as a linguistic and cultural parameter in literary translation	113
24.	Tozagul MATYOQUBOVA. Ilk hasbi hol qasida va uning o‘zbek tarjimoni	116
25.	Dilafruz MUHAMMADIYEVA. “Boburnoma”ning turkcha tarjimasi bilan bog‘liq muammolar	120
26.	Umida TURAeva. Some challenges of translating forensic terminology between English and Uzbek	125
27.	Елена ПАНОВА. Мифопоэтическая традиция и проблемы перевода и функционирования онимов в волшебной повести «Алиса в стране чудес» Л. Кэрролла	128
28.	Gulnoz MAMARASULOVA. Siyosiy matn tarjimasining lingvokulturologik jihatlari	137
29.	Эльнора БАГАВОВА. Эволюция переводческих теорий: от традиционных подходов к современным тенденциям	140
30.	Dilfuza KHUDAIBERDIEVA. Translation studies: traditional and modern approaches	144
31.	Gulnoz MAMARASULOVA, Ruxshona CHO‘LIYEVA. Diplomatiik matnlarning tarjimada ifodalanishi	148
32.	Dilshod AMIRQULOV. Tarjimashunoslikda til tipologiyasi asosida komparativ yondashuv	151
33.	Tozagul NASRULLAEVA. Literary translation as interpretation: on the basis of Dreiser’s literary works	154
34.	Мохира ЭШКУВАТОВА, Достонбек АХМАДОВ. Роль лингвострановедческого компонента в обучении переводу	156
35.	Islom TURDIYEV. Ingliz va o‘zbek tillaridagi ayrim ish yuritish terminlarining tarjima talqinidagi muammolari	160
36.	Фотима УМИРЗАКОВА. Проблемы традиционных и современных подходов в немецком переводе	163
37.	Shohsanam BEKMURATOVA. Maqollar tarjimasida tarjimonlarining lingvomadaniy yondashuvlari	166
II SHO‘BA. QIYOSIY TILSHUNOSLIK MASALALARI		
38.	Sayed Mohamed Ahmad KORAYEM. Principles for developing comparative linguistic studies	171
39.	Nedim BAKIRCI. Milli kimlik in’shasinda halk biliminin ishlevi	183
40.	Farhad RAHIMI. Beş, bel, bilek, elik/ el ve ilik kelimelerinin etimolojik ve anlamsal bağlantilari	190

41.	Farhad RAHIMI. Nezrali'nin Çağatay türkçesi sözlüğünün yanlıslari üzerine iii	196
42.	Сырга ОРУНБАЕВА, Долон МАЛДЫБАЕВ, Сагынбек ОРУНБАЕВ, Минаим МЫРЗАКМАТОВА, Жумакадыр КАРАМОЛДОЕВ. Горы и их лингвистические особенности: типология высот и культурных различий	215
43.	Saodat MUHAMMEDOVA, Kosimboy MAMUROV. Reforming the Uzbek latin alphabet: balancing phonology and global usability	221
44.	Jamoliddin YOQUBOV. O‘zbek va fransuz tillarida “ona” leksemasi ifodalanishining lingvomadaniy xususiyatlari	223
45.	Valijon VOSITOV. Inkor kategoriyasi lingvistik voqelik sifatida	228
46.	Khushnuda SAMIGOVA. Identifying the semantic component of affectionate form	230
47.	Nargiza DOSBAYEVA. Specific features of intercultural interaction in the course of teaching foreign languages	234
48.	Наргиза РАШИДОВА. Арабские заимствования в узбекском языке	237
49.	Ulugbek KARIMOV. Evolution of the cyborg in 21st-century science fiction	240
50.	Kamola ABDULLOEVA. Diskursiv shaxsning grafik vositalar orqali aks etishi	243
51.	Malohat BADALBAYEVA. The special lexicon of emergency situations in global linguistics	246
52.	Nargiza MIRZALIYEVA. Abdulla Qahhor va Ernest Xeminguey hikoyalari qahramonlarining o‘ziga xos xususiyatlari: badiiy tahlil va qiyosiy yondashuv	250
53.	Azizjon SHARIPOV. Yozma manbalarda Hirotning tarixiy toponimikasiga doir ma’lumotlar: Shohrux Mirzo davri	253
54.	Марина ИСКАКОВА. Тюркоязычный мир от древности	263
55.	Nargiza YUSUPOVA. The impact of artificial intelligence on comparative philology and translation studies	268
56.	Feruzaxon KARIMOVA. Aksiolingvistikada ma’naviy qadriyatlar talqini	272
57.	Zebiniso BEKMURADOVA. O‘zbek va fransuz maqollaridagi xiazmlarning stilistik, semantik va lingvokulturologik tahlili	276
58.	Sabohat QAHHAROVA. Yassaviy hikmatlarining lingvokulturologik tahlili	279
59.	Dildora KENJAYEVA. “Boburnoma”da antroponimlarning etimologik o‘ziga xosligi	283
60.	Gulchexra IBRAGIMOVA. Ingliz tilida abbreviatura va akronimlarning lingvistik tahlili	287
61.	Asror YUSUPOV. Lug‘at maqolasi strukturasi nazariyasining rivojlanishi	289

III SHO‘BA. QIYOSIY ADABIYOTSHUNOSLIK MASALALARI		
62.	Islamjan YAKUBOV. Rudakiy adabiy-estetik qarashlari va lirik qahramon kechinmalari	293
63.	Islamjan YAKUBOV. Tragik konflikt, tragik holat va tragik qahramon	299
64.	Dilnavoz YUSUPOVA, Kemal Yavuz ATAMAN. Uch tazkira qiyosi	308
65.	Gulnoz XALLIEVA, Sitora SHAHOBOVA. “Middlemarch” va “Anna Karenina” asarlarida ayol obrazining o‘rni	316
66.	Bahodir XOLIQOV. Britaniya adabiyoti va o‘zbek mifologiyasida daydi yog‘dularning badiiy xususiyatlari	320
67.	Gulnoz XALLIYEVA, Farangizbonu ADAMOVA. “Jek Raymond” romanida Jek obrazi tahlili	323
68.	Nuriddin ALTINBOYEV. Qiyosiy tahlilda tipologiya va ta’sir fenomeni	326
69.	Gulnoz XALLIYEVA, Iroda ABDULLAYEVA. The nature of satirical characters in the works of Jonathan Swift	330
70.	Mohinur SOTVOLDIYEVA, Gulnoz KHALLIEVA. The poetics and typology of father figures in world literature: a comparative study	333
71.	Xafiza KUCHKAROVA. Badiiy adabiyotda peyzajning o‘rni	336
72.	Dilafro‘z QAHNAROVA. Zamonaviy o‘zbek qissachiligi: xalq an’analari va yangi badiiy shakllar	340
73.	Elmira HAZRATQULOVA. Temuriylar davri adabiy muhitida ustoz-shogird munosabatlari	344
74.	Тоҳир ТУРДИБОЕВ, Нигора ЖЎРАЕВА. Беҳбудий таълимотида ижтимоий-маърифий масалалар	347
75.	Ma’suma OBIDJONOVA. Ingliz va o‘zbek adabiyotida ilmiy fantastikaning narratologik asoslari	351
76.	Эльмира АДІЛЬБЕКОВА, Сўлтан САНИЯТ. Türk masallarında hayvan motifleri: geyik motifinin kültürel yansimalari	357
77.	Эльмира АДІЛЬБЕКОВА, Сая БЕРІКҚЫЗЫ. Türk-islam kimliginin sembolü olarak Носа Ahmet Yesevi türbesi	368
78.	Эльмира АДІЛЬБЕКОВА, Гүлнүр ЕСЕНГЕЛДІ. Karaşaş Ana türbesi ve halk inançlarında kadın Evliya imgesi	375
79.	Дильфуза МАМЕТОВА, Малика ПРИСТАЕВА. Keloğlan ile padişahin kizi masalinin Anadolu, Uygur, Gagavuz varyantlarında kahraman ideali	383
80.	Карлыгаш БОРБАСОВА, Какимжан БИШМАНОВ, Мира БАЛТЫМОВА. Сравнительный анализ текстов Корана, Библии и Торы по проблеме межрелигиозного диалога и укрепления общенационального единства	394
81.	Улжан ТУНГАТОВА, Алуа АЛШЕР. Сравнительный анализ идей толерантности в Коране и Библии	400
82.	Ляззат АЛИЕВА, Möldir NIŞANHAN. Masalların mitolojik mirasi: şamanizm ve islam’ın izleri	404

83.	Ынтымакгул НУРМАГОМБЕТОВА. Бейсенбай Кенжебаев зерттеулеріндегі қазақ және түркі әдеби мұраларының тарихи-филологиялық зерделенуі	412
84.	Saltanat YERALIYEVA. The writing of Khoja Akhmet Yasawi’s “Diwani hikmet” in turkic language	420
85.	Yorqinoy ISMONOVA. Bola timsolining roman obrazlari tizimidagi o‘rni	423
86.	Динара САЗАНОВА. “Диуани хикмет” мәтініндегі сопылық терминдердің рухани-философиялық мағынасы	427
87.	Шахноза КАРИМОВА, Жұлдыз МҮСІРКЕП. Akbura Evliya türbesi: türk-islam mimarisi ve halk inanci arasindaki bağ	433
88.	Bahodir ABSAMADOV. Shekspirning “Venetsiya savdogari” asarida komik adolat va axloqiy kinoya	440
89.	Ghalib ZEYAD. The evolution of Uzbek language, literature, and culture: the enduring legacy of Alisher Navai	445
90.	Axror QODIROV. O‘zbek qissachiligida xarakter va kolliziya: Qo‘Chqor Norqobil ijodi misolida XX–XXI asr badiiy talqinlarining evolyutsiyasi	451
91.	Мұратбек БАҒИЛА, Қанзада ЖҮБАНЫШЕВА. Тілді деңгейлік оқыту жүйесінің ғылыми негіздері	457
92.	Sevinchoy YOQUBOVA. G‘oyaviy-badiiy konsepsiya va poetik obrazlar hissiy tonalligi	461
93.	Munira KARIMOVA. The poetics of human and animal characters in Uzbek prose	472
<p>IV SHO‘BA. KOMPARATIVISTIKA VA METODIKA: TIL, ADABIYOT TA‘LIMI TIPOLOGIYASI</p>		
94.	Назаркул ИШЕКЕЕВ, Рима ЗАЙЫРКУЛОВА. Ааламдашуу доорунда медициналык багытта окуп жаткан чет элдик студенттерге «Манас» эпосу жана «Махабхарата» эпосундагы идеяларды салыштыруу менен тарбиялоонун мүмкүнчүлүктөрү	480
95.	Ирина ЯНОВСКАЯ. Формирование риторической компетенции в системе профессиональной подготовки студентов нефилологических специальностей	487
96.	Лариса БАСОВА, Светлана ДРАЧЕВА. Повышение качества обучения русскому языку в странах постсоветского пространства: опыт Тюменского государственного университета	490
97.	Айгул АЙТБЕНБЕТОВА, Нургул ЖОЛДАСОВА. Қазақ тілін оқытудағы цифрлық ресурстар: тиімділігі мен болашағы	494
98.	Muxabbat MATQURBONOVA, Umida YANGIBOYEVA. Ikki tillilik sharoitida o‘zbek tili ta’limining komparativ tahlili	498
99.	Зулхумар ЖУМАНОВА. Роль алгоритмов в формировании навыков устной и письменной речи студентов	500
100.	Максим ЧИКОВ, Диляра ЗАРИПОВА. Проблемы подготовки специалистов в тройке языков русский-английский-узбекский и пути решения	504
101.	Раъно ИСАМУТДИНОВА. Система упражнений для развития навыков устной речи на занятиях по русскому как иностранному	509